

ĐẨY MẠNH HỌC TẬP VÀ LÀM THEO TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH, ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỰC

*PROMOTING THE STUDY AND IMPLEMENTATION OF HO CHI MINH'S THOUGHT,
MORALITY, AND STYLE; COMBATING CORRUPTION AND NEGATIVE PRACTICES*

NGUYỄN THỊ HOÀI(*) và NGUYỄN ĐỨC LUẬN(**)

THÔNG TIN	TÓM TẮT
<p>Ngày nhận bài: 23-4-2025 Ngày biên tập xong: 09-5-2025 Ngày duyệt đăng: 29-5-2025 Mã số: TCKH51-16-2025 ISSN: 2525 – 2429</p> <p>Từ khóa: Hồ Chí Minh; phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Key words: Ho Chi Minh; anti-corruption; anti-negative practices.</p>	<p>Bài viết khái quát về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và nội dung cuốn sách “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh” của đồng chí cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng; khái quát một số kết quả đạt được và đề xuất nhiệm vụ, giải pháp đẩy mạnh học tập và làm theo Bác; đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong giai đoạn mới.</p> <p>ABSTRACT: The article provides an overview of the ideology, ethics, and style of Ho Chi Minh, as well as the key contents of the book "Resolutely and Persistently Fighting Against Corruption and Negative Phenomena, Contributing to Building a Cleaner and Stronger Party and State" authored by the late General Secretary Nguyen Phu Trong. It also outlines several achievements attained and proposes tasks and solutions to further promote the study and emulation of Ho Chi Minh's example, as well as to strengthen the fight against corruption and negative phenomena in the new period.</p>

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, “kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh” là nội dung cơ bản của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị hiện nay. Trong những năm qua, công tác này đạt nhiều kết quả quan trọng, nhưng cũng đặt ra những

yêu cầu mới, đòi hỏi phải xác định rõ nhiệm vụ, giải pháp mới để nâng cao hơn nữa chất lượng, hiệu quả thực hiện.

2. NỘI DUNG

2.1. Khái quát về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và nội dung cơ bản cuốn sách “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh” của đồng chí cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng

(*) TS. Trường Đại học Luật Hà Nội, hoainguyengass@gmail.com

(**) PGS.TS. Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương

2.1.1. Nội dung cơ bản của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

Ngày 15-5-2016, Bộ Chính trị khóa XII ban hành Chỉ thị số 05-CT/TW về “*Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*”, trong đó nêu rõ nội dung chủ yếu về tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người:

Đó là hệ thống quan điểm, Tư tưởng Hồ Chí Minh về giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng xã hội và con người; về độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội; về kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại; về sức mạnh của nhân dân, về khối đại đoàn kết toàn dân tộc; về quyền làm chủ của nhân dân, xây dựng Nhà nước của dân, do dân, vì dân; về quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân; về xây dựng, phát triển kinh tế và văn hóa, không ngừng nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân; về đạo đức cách mạng; về chăm lo, bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau; về xây dựng Đảng...;

Đó là các quan điểm và tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh về: Tuyệt đối trung thành, kiên định lý tưởng cách mạng, đặt lợi ích của Đảng, của đất nước, dân tộc lên trên tất cả; hết lòng, hết sức phục vụ Tổ quốc, phụng sự nhân dân, tận trung với nước, tận hiếu với dân; hết lòng yêu thương đồng bào, đồng chí, yêu thương con người; cần, kiệm, liêm chính, chí công vô tư, thật sự là công bộc của nhân dân, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân, cơ hội...;

Đó là phong cách Hồ Chí Minh, phản ánh những giá trị cốt lõi trong tư tưởng, đạo đức của Người và được thể hiện vô cùng sinh động, tự nhiên, độc đáo, có sức thu hút, cảm hóa kỳ diệu trong hoạt động, ứng xử hằng ngày. Đó là: Phong cách tư duy độc lập, tự chủ, sáng tạo, luôn gắn chặt lý luận với thực tiễn; phong cách làm việc dân chủ, khoa học, kỹ lưỡng, cụ thể, tới nơi, tới chốn; phong cách ứng xử văn hóa, tinh tế, đầy tính nhân văn, thâm đậm tinh thần yêu dân, trọng dân, vì dân; phong cách nói đi đôi với làm, đi vào lòng người; nói và viết ngắn

gọn, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ làm; phong cách sống thanh cao, trong sạch, giản dị; phong cách quần chúng, dân chủ, tự mình nêu gương... [3].

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Quan điểm của Người về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực thể hiện tập trung ở những nội dung cốt lõi dưới đây: 1) Phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là cuộc đấu tranh trên “*mặt trận tư tưởng và chính trị*” [5, tr.358], “*muốn thắng ở mặt trận này, ắt phải có chuẩn bị, kế hoạch, tổ chức, ắt phải có lãnh đạo và trung kiên*” [5, tr.358]. Trước hết, phải làm tốt công tác tư tưởng, phải đánh thông tư tưởng, để cán bộ và đảng viên ra sức giữ gìn phẩm chất cách mạng, cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, một lòng một dạ phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng. Trên mặt trận tư tưởng và chính trị phải “*phát động tư tưởng của quần chúng làm cho quần chúng khinh ghét tệ tham ô, lãng phí, quan liêu; biến hàng ức, hàng triệu con mắt, lỗ tai cảnh giác của quần chúng thành những ngọn đèn pha soi sáng khắp mọi nơi, không để cho tệ tham ô, lãng phí, quan liêu còn chỗ ẩn nấp*” [7, tr.419]; 2) Phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, xóa triệt để những thói hư, tật xấu, góp phần thúc đẩy sự nghiệp cách mạng phát triển. Trong xã hội mới, tàn dư của xã hội cũ vẫn còn, đòi hỏi cán bộ, đảng viên và nhân dân phải tiếp tục đấu tranh, tiến hành cách mạng để xóa triệt để những thói hư, tật xấu, những hành vi tham nhũng, tiêu cực những “*ung nhọt còn sót lại*” vẫn còn ẩn nấp trong mỗi con người, mỗi tổ chức Đoàn thể; 3) Phòng, chống tham nhũng, tiêu cực phải dựa vào quần chúng, thực hành dân chủ. Trong cuộc chiến đấu chống tham ô, lãng phí, quan liêu “*ắt phải dựa vào lực lượng quần chúng*”, “*phải động viên quần chúng, phải thực hành dân chủ*”, tức là phải làm cho quần chúng hiểu rõ và hăng hái tham gia, tích cực đóng góp công sức, trí tuệ, thực sự là “*tai*”, là “*mắt*” của Đảng thì mới thành công; 4) Phòng, chống tham nhũng, tiêu cực phải làm thường xuyên, bền bỉ, thực hành đạo đức cách

mạng, chống chủ nghĩa cá nhân. Chủ nghĩa cá nhân “*nó khéo dõ dành người ta đi xuống dốc*” [6, tr.602], “*nó không mang guom mang súng, mà nó nằm trong các tổ chức của ta*” [5, tr.357]; nó “*là những xấu xa của xã hội cũ*” [5, tr.361] vẫn “*ẩn nấp trong người mình không thể lấy súng, lấy dao mà chém giết được*” [5, tr.556]. “*Có những người trong lúc tranh đấu thì hăng hái, trung thành, không sợ nguy hiểm, không sợ cực khổ, không sợ quân địch, nghĩa là có công với cách mạng*” [5, tr.361], nhưng đến khi có ít nhiều quyền hạn trong tay thì “*bị vật chất dõ dành mà phạm vào tham ô, lãng phí, hại đến Tổ quốc, nhân dân*” [5, tr.361]. Để xây dựng xã hội mới, phải tẩy cho sạch hết những thói xấu của xã hội cũ, phải thường xuyên, bền bỉ đấu tranh chống lại chủ nghĩa cá nhân, thực hành đạo đức cách mạng, phải thực sự cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Người khẳng định: “*Phải cố gắng luôn luôn, không khi nào cho thế là đủ*” [5, tr.556] để cho tệ tham nhũng, tiêu cực không còn chỗ ẩn nấp; 5) Phòng, chống tham nhũng, tiêu cực “*từ trên đến dưới phải đồng tâm hiệp lực để thắng lợi*”. Sự đồng tâm hiệp lực trong cuộc đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực sẽ giúp cho “*chính quyền ta thành một chính quyền trong sạch, xứng đáng với lòng tin tưởng và sự hy sinh của chiến sĩ và đồng bào*” [5, tr.363]. Từ trên đến dưới hiệp lực phòng, chống tham nhũng, tiêu cực góp phần nâng cao năng suất lao động, thực hiện thắng lợi của mục tiêu cách mạng đã đặt ra.

2.1.2. Nội dung cơ bản cuốn sách “*Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*” của đồng chí cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng

Cuốn sách được xuất bản năm 2023, gồm 03 phần: 1) Tiêu đề phần thứ nhất, “*Một số vấn đề rút ra từ thực tiễn công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở Việt Nam*”, gồm bài viết tổng quan và các bài phát biểu kết luận tại các Hội nghị toàn quốc về công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực và

trích kết luận chỉ đạo của đồng chí cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại các phiên họp, cuộc họp của Ban Chỉ đạo, Thường trực Ban Chỉ đạo. Nội dung phần này tập trung tổng kết thực tiễn, rút ra những vấn đề có tính lý luận về công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở Việt Nam; 2) Tiêu đề phần thứ hai, “*Nhất quán phương châm: Phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực từ sớm từ xa, cả ngọn lẫn gốc*”, gồm các bài viết, bài phát biểu của đồng chí Nguyễn Phú Trọng về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và về việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên; 3) Tiêu đề phần thứ ba, “*Trên dưới đồng lòng, dọc ngang thông suốt*”, tuyển chọn ý kiến của các tầng lớp nhân dân, đại biểu Quốc hội và của chính khách, học giả nước ngoài bày tỏ sự tin tưởng, ủng hộ, đánh giá cao đối với công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở Việt Nam.

Nói về tham nhũng, tiêu cực, đồng chí cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhấn mạnh: Về bản chất, nói một cách dễ hiểu như Chủ tịch Hồ Chí Minh, tham nhũng là hành vi “*ăn cắp của công làm của riêng*” [5, tr.355]; “*tham ô là trộm cắp của công, chiếm của công làm của tư*” [8, tr.141]. Tiêu cực có nghĩa rộng hơn so với tham nhũng. Do vậy, “*phải xác định phạm vi của tiêu cực mà chúng ta cần tập trung phòng, chống là những hành vi có liên quan đến tham nhũng; đó là sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Tham nhũng là một loại hành vi tiêu cực do người có chức vụ, quyền hạn thực hiện, là loại biểu hiện cụ thể của suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống*” [9, tr.16]. Tham nhũng và tiêu cực, nhất là suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống có mối quan hệ gắn bó mật thiết, chặt chẽ với nhau; nguyên nhân cơ bản, trực tiếp của tham nhũng là suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; tiêu cực là môi trường làm nảy sinh tham nhũng; tham nhũng tác động trở lại làm trầm trọng hơn tình trạng tiêu cực [9, tr.16].

Mặc dù trong những năm qua, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực

đạt được những kết quả quan trọng, nhưng đồng chí cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhắc nhở chúng ta tuyệt nhiên không được tự thỏa mãn với kết quả đã đạt được, cũng không được chủ quan, nóng vội, mà phải tiến hành thường xuyên, liên tục, kiên quyết, kiên trì đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, tiêu cực với quyết tâm chính trị cao hơn, hành động mạnh mẽ, quyết liệt hơn, hiệu quả hơn, làm cho Đảng ta và hệ thống chính trị thật sự trong sạch, vững mạnh, củng cố vững chắc niềm tin của nhân dân, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng. Muốn vậy, phải tập trung thực hiện thật tốt những nhiệm vụ, giải pháp sau: 1) Phải tập trung xây dựng, chỉnh đốn Đảng, nâng cao nhận thức, trách nhiệm, tính tiên phong, gương mẫu, xây dựng văn hóa liêm chính, không tham nhũng, tiêu cực trong cán bộ, đảng viên và nhân dân, trước hết là sự gương mẫu, quyết liệt, nói đi đôi với làm của người đứng đầu và tập thể lãnh đạo các cấp, các ngành, cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; 2) Tiếp tục xây dựng, hoàn thiện đồng bộ thể chế về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, quản lý kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; kịp thời khắc phục những bất cập, bịt kín những “khoảng trống”, “kẽ hở”, nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện thể chế để “không thể” tham nhũng, tiêu cực; 3) Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán; đẩy mạnh điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; phát hiện sớm, xử lý nghiêm các vụ việc, vụ án tham nhũng, qua đó cảnh tỉnh, răn đe để không ai dám tham nhũng, tiêu cực; nâng cao hiệu quả thu hồi tài sản tham nhũng; 4) Tiếp tục hoàn thiện, thực hiện nghiêm các quy định về công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình trong hoạt động của cơ quan, tổ chức, đơn vị; kiểm soát có hiệu quả tài sản, thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn; cải cách hành chính; xây dựng đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ trong giai đoạn mới và tăng cường giám sát

việc thực thi quyền lực; 5) Tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy; nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động của các cơ quan, đơn vị có chức năng phòng, chống tham nhũng, tiêu cực từ Trung ương đến địa phương; mở rộng và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế, triển khai có hiệu quả hoạt động phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở khu vực ngoài Nhà nước [9, tr.43-tr.51].

Nhìn chung, tư tưởng, quan điểm chỉ đạo về đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực mà đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nêu trong cuốn sách thống nhất với chủ trương, đường lối của Đảng; thể hiện vai trò, trách nhiệm, quyết tâm của người đứng đầu Đảng ta trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; có sự tiếp nối, bổ sung, phát triển Tư tưởng Hồ Chí Minh về phòng, chống tham nhũng tiêu cực trong bối cảnh hiện nay.

2.2. Một số kết quả đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh nói chung, tư tưởng; đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực

2.2.1. Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

Trong những năm qua, việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo tinh thần Kết luận số 01-KL/TW của Bộ Chính trị khóa XIII đạt nhiều kết quả quan trọng. Tại Hội nghị toàn quốc đánh giá tình hình thực hiện Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18-5-2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW “về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, Ban Tuyên giáo Trung ương đã nêu rõ kết quả này:

1) Việc triển khai thực hiện Kết luận số 01-KL/TW, chuyên đề toàn khóa nghiêm túc, bảo đảm tính kịp thời, thống nhất giữa ý chí và hành động trong toàn Đảng và hệ thống chính trị. Việc xây dựng và triển khai thực hiện chuyên đề hằng năm đã thực sự tạo điểm nhấn, thể hiện sự đổi mới, sáng tạo, phát huy vai trò của các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương,

góp phần khơi dậy ý chí tự lực, tự cường, khát vọng xây dựng địa phương, đơn vị vững mạnh, phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc; 2) Chú trọng kết hợp giữa học tập với làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong mỗi tổ chức và cá nhân, ở từng cấp, từng lĩnh vực theo tinh thần của kết luận số 01-KL/TW là: Học tập, làm theo Bác và nêu gương. Việc học và làm theo Bác góp phần giúp mỗi cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, đoàn viên, hội viên thấm sâu tư tưởng, thế giới quan, nhân sinh quan cách mạng, đạo đức và phong cách của người cộng sản. Các cấp ủy, chính quyền tích cực xây dựng và triển khai thực hiện kế hoạch, cam kết tu dưỡng học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, coi đây là một trong những tiêu chuẩn để kiểm điểm, đánh giá, phân loại tổ chức đảng, chất lượng đảng viên cuối năm; 3) Thực hiện nêu gương trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với thực hiện các nghị quyết Trung ương về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị và các quy định của Đảng về nêu gương và về những điều đảng viên không được làm, các tỉnh ủy, thành ủy thường xuyên chỉ đạo các cấp ủy, tổ chức đảng thực hiện nghiêm túc, góp phần đấu tranh ngăn chặn có hiệu quả tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; xây dựng đội ngũ cán bộ đáp ứng yêu cầu của giai đoạn mới. Điểm nổi bật đạt được từ học tập sang làm theo Bác và nêu gương thể hiện rõ nét trong thời gian qua là: Công tác xây dựng Đảng về đạo đức được đẩy mạnh, kết hợp hài hòa giữa “xây” và “chống”, thực hiện nghiêm kỷ luật, kỷ cương, nâng cao chất lượng cải cách hành chính, văn hóa công vụ; Công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực được đẩy mạnh, trọng tâm là phòng, chống sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên; Công tác kiểm tra, giám sát được chú trọng, thực hiện nghiêm túc, hiệu quả, thực chất...; 4) Công tác tuyên truyền tư

tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh có nhiều đổi mới. Xuất hiện ngày càng nhiều hơn việc tham gia của các văn nghệ sĩ, nhà báo, quần chúng trong sáng tác và quảng bá các tác phẩm văn học, nghệ thuật về học tập và làm theo Bác, góp phần làm cho tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh ngày càng thấm sâu, trở thành nền tảng tinh thần của xã hội; 5) Việc nghiên cứu, giảng dạy, học tập, vận dụng và phát triển sáng tạo Tư tưởng Hồ Chí Minh tiếp tục có nhiều đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả. Việc đưa nội dung học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh vào trường học trong hệ thống giáo dục quốc dân được lồng ghép với nhiều hoạt động ngoại khóa. Các trường chính trị tiếp tục đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy, học tập, nghiên cứu Tư tưởng Hồ Chí Minh theo hướng gắn với thực tiễn. Công tác bồi dưỡng đội ngũ cán bộ đoàn, đoàn viên được quan tâm góp phần bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc; 6) Công tác kiểm tra, giám sát, biểu dương, khen thưởng được chú trọng, góp phần nâng cao ý thức trách nhiệm, đạo đức, tinh thần phục vụ nhân dân của cán bộ, đảng viên, tăng cường kỷ luật, kỷ cương, tạo chuyên biến mạnh mẽ trong thực thi công vụ [2].

2.2.2. Về công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng tiêu cực

Trong những năm qua, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng gắn với thực hiện Nghị quyết số 12, ngày 16-01-2012 Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay; Nghị quyết số 04, ngày 30-10-2016 Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; Kết luận số 21, ngày 25-10-2021 Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XIII) về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh

đồn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá”; Quy định số 101, ngày 7-6-2012 của Ban Bí thư về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp; Quy định số 08, ngày 25-10-2018 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng ban hành về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương; Quy định số 37, ngày 25-10-2021 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XIII) về những điều đảng viên không được làm... được thực hiện nghiêm túc, thực chất đã góp phần xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị ngày càng trong sạch, vững mạnh; giải quyết hiệu quả các nhiệm vụ trọng tâm, các vấn đề bức xúc, tăng cường kỷ luật, kỷ cương.

Từ năm 2012 đến 2022, đã xử lý kỷ luật 2.740 tổ chức đảng và hơn 167.700 cán bộ, đảng viên, trong đó có hơn 190 cán bộ diện Trung ương quản lý; qua thanh tra, kiểm toán kiến nghị xử lý trách nhiệm gần 44.700 tập thể, cá nhân, chuyển cơ quan điều tra, xử lý gần 1.200 vụ việc có dấu hiệu tội phạm. Các cơ quan tiến hành tố tụng trong cả nước đã khởi tố, điều tra 19.546 vụ với 33.868 bị can, truy tố 16.699 vụ với 33.037 bị can, xét xử sơ thẩm 15.857 vụ với 30.355 bị cáo về các tội tham nhũng, chức vụ, kinh tế; trong đó tội phạm về tham nhũng đã khởi tố, điều tra là 2.657 vụ với 5.841 bị can, truy tố 2.628 vụ với 6.199 bị can, xét xử sơ thẩm 2.439 vụ với 5.647 bị cáo. Các vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo Trung ương theo dõi, chỉ đạo đã thu hồi được tài sản đạt 41,3%, nhiều vụ đã kê biên, thu giữ tài sản hàng nghìn tỉ đồng [2]. Trong nhiệm kỳ XII, tổng số đảng viên bị thi hành kỷ luật là 93.207 đảng viên (tăng 36.635 đảng viên so với nhiệm kỳ XI), trung bình mỗi năm thi hành kỷ luật gần 18.641 đảng viên, bằng 0,4% tổng số đảng viên toàn Đảng. Trong đó có 65.647 đảng

viên bị khiển trách (chiếm 70,4%); 17.217 đảng viên bị cảnh cáo (chiếm 18,5%); 2.496 đảng viên bị cách chức (chiếm 2,7%) và 7.847 đảng viên bị khai trừ ra khỏi Đảng (chiếm 8,4%). Nội dung vi phạm chủ yếu là việc chấp hành nguyên tắc tập trung dân chủ; phẩm chất đạo đức, lối sống; giữ gìn đoàn kết nội bộ; vi phạm những điều đảng viên không được làm; chính sách kế hoạch hóa gia đình; tham nhũng, cố ý làm trái; thiếu trách nhiệm, buông lỏng lãnh đạo; quản lý đất đai, tài nguyên, khoáng sản, tài chính, ngân hàng, đầu tư, xây dựng cơ bản [1]...

2.3. Một số nhiệm vụ, giải pháp đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong giai đoạn mới

Sau gần 40 năm thực hiện công cuộc đổi mới, đất nước đã đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử, phát triển mạnh mẽ, toàn diện so với những năm trước đổi mới. Đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay. Những thành tựu là kết tinh sức sáng tạo của Đảng và nhân dân ta, khẳng định sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng là nhân tố hàng đầu quyết định thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Tuy nhiên, trong những năm qua, công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng còn một số hạn chế, nhất là tình trạng phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí, ngại khó, ngại khổ, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Tình trạng “tham nhũng trên một số lĩnh vực, địa bàn vẫn còn nghiêm trọng, phức tạp, với biểu hiện ngày càng tinh vi; tình trạng những nhiều người dân, doanh nghiệp vẫn còn khá phổ biến, gây bức xúc trong xã hội... Tham nhũng vẫn là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ” [4, tr.213], ảnh hưởng nghiêm trọng đến niềm tin của nhân dân đối với Đảng.

Bối cảnh nêu trên tác động nhiều chiều và đặt ra những yêu cầu mới, nặng nề hơn đối với công tác xây dựng Đảng nói chung, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực

nói riêng. Để góp phần thực hiện hiệu quả công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, vững vàng bước vào kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam, cần phải đặc biệt chú trọng gắn việc thực hiện công tác này với đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Tập trung vào một số nhiệm vụ, giải pháp sau: 1) Quán triệt sâu sắc các quan điểm chỉ đạo của Đại hội XIII để tiếp tục thực hiện đường lối đổi mới của Đảng. Đặc biệt là phải kiên định, vận dụng và phát triển sáng tạo Chủ nghĩa Mác – Lê-nin, Tư tưởng Hồ Chí Minh; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; kiên định đường lối đổi mới của Đảng; kiên định các nguyên tắc xây dựng Đảng để xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, phát huy bản chất giai cấp công nhân của Đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng; 2) Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tư tưởng. Chú trọng dự báo sớm, đúng, trúng tình hình tư tưởng nhân dân, dư luận xã hội; gắn chặt và bám chắc với yêu cầu nhiệm vụ chính trị, với phong trào cách mạng của nhân dân, đi sâu vào từng đối tượng nhằm tạo sự thống nhất trong Đảng, sự đồng thuận trong xã hội về công tác đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực. Kiên quyết, kiên trì đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Đẩy mạnh các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động, xây dựng thể trận lòng dân, phát huy sức mạnh đoàn kết, đồng thuận của nhân dân để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Công tác tư tưởng phải tập trung nâng cao nhận thức, trách nhiệm, tính tiên phong, gương mẫu, xây dựng văn hóa liêm chính, không tham nhũng, tiêu cực trong cán bộ, đảng viên và nhân dân; khơi dậy và phát huy mạnh mẽ tinh thần yêu nước, “tự chủ, tự tin, tự lực, tự cường, tự hào dân tộc”; 3) Đổi mới hơn nữa nội dung,

chương trình, phương pháp giáo dục lý luận chính trị theo hướng khoa học, sáng tạo, hiện đại, gắn lý luận với thực tiễn; nâng cao hiệu quả tuyên truyền, học tập Chủ nghĩa Mác – Lê-nin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước. Tận dụng tối đa ưu thế của Internet, mạng xã hội phục vụ cho việc phổ biến, bồi dưỡng, cập nhật kiến thức lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên; tăng cường giới thiệu, lan tỏa kiến thức cơ bản, kết quả nghiên cứu mới về Chủ nghĩa Mác – Lê-nin, Tư tưởng Hồ Chí Minh trên không gian mạng, phục vụ đắc lực cho công tác nghiên cứu, giảng dạy, học tập lý luận chính trị; 4) Tiếp tục đổi mới và triển khai đồng bộ việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh phù hợp với tình hình mới. Thực hiện có hiệu quả Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18-5-2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 của Đảng (khóa XI, XII), Kết luận số 21-KL/TW của Hội nghị Trung ương Đảng lần thứ 4 khóa XIII, các quy định nêu gương của Đảng, làm cho việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh có những đóng góp tích cực, hiệu quả hơn nữa đối với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị, thúc đẩy phát triển kinh tế-xã hội, củng cố niềm tin trong nhân dân. Trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, tập trung thực hiện tốt 3 nội dung: Học tập Bác, làm theo Bác và nêu gương, làm cho tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thực sự thấm sâu và trở thành nền tảng, động lực tinh thần của xã hội. Gắn việc học và làm theo Bác với củng cố, phát huy hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam. Thực hiện nghiêm túc Quy định về chuẩn mực đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên trong giai đoạn mới; tăng cường giáo dục, rèn

luyện đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên và nhân dân, tạo sự thống nhất cao trong nhận thức, nâng cao ý thức tự giác rèn luyện, tu dưỡng và thực hành đạo đức cách mạng; hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, tất cả vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh; nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng và kiểm soát chặt chẽ quyền lực. Đẩy mạnh đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, lãng phí; 5) Nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, thường xuyên đưa nội dung học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, nhất là nội dung cuốn sách của Tổng Bí thư vào sinh hoạt định kỳ, sinh hoạt chuyên đề gắn với thực hiện Nghị quyết số 21-NQ/TW, ngày 16-6-2022 Hội nghị Trung ương 5 khóa XIII về tăng cường củng cố, xây dựng tổ chức cơ sở đảng và nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên trong giai đoạn mới. Tập trung triển khai thực hiện hiệu quả mô hình “chi bộ bốn tốt”, “đảng bộ cơ sở bốn tốt” (Hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị;

chất lượng sinh hoạt tốt; đoàn kết, kỷ luật tốt; cán bộ, đảng viên tốt) theo tinh thần Nghị quyết số 21-NQ/TW.

3. KẾT LUẬN

Tư tưởng, quan điểm chỉ đạo về đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực mà đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nêu trong cuốn sách “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh” thống nhất với chủ trương, đường lối của Đảng; là sự tiếp nối, bổ sung, phát triển Tư tưởng Hồ Chí Minh. Mặc dù trong những năm qua, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đạt được những kết quả quan trọng. Tuy nhiên, chúng ta không được chủ quan mà phải tiếp tục đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực để Đảng ta và hệ thống chính trị thật sự trong sạch, vững mạnh. Những nhiệm vụ, giải pháp nêu trên chính là nhằm mục tiêu đó.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Ban Tuyên giáo Trung ương (2022), *Tài liệu nghiên cứu các Văn kiện Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [2] Ban Tuyên giáo Trung ương (2023), *Báo cáo đánh giá tình hình thực hiện Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18-5-2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW*.
- [3] Ban Chấp hành Trung ương (2016), *Chỉ thị số 05-CT/TW về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”*, ngày 15-5-2016, Hà Nội.
- [4] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập 1, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [5] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [6] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 11, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [7] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 13, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [8] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 14, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [9] Nguyễn Phú Trọng (2023), *Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.